

BIKAS

FOCUS OP NEPAL

TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL

Driemaandelijks tijdschrift van BIKAS Association vzw

Vol. 36 n°4 - oktober / november / december 2025

Afgiftekantoor GENT-X Erkenning : P206908

Ik begrijp niet waarom we het vandalisme noemen als we iets vernietigen dat door de mens is gemaakt, maar vooruitgang als we iets vernietigen dat door de natuur is gemaakt.

(Ed Begley jr.)

NEPAL IN DE NASLEEP VAN HET PROTEST VAN DE GEN Z-BEWEGING

Op 8 september 2025 kwamen duizenden jonge Nepalezen, die zichzelf identificeerden als Generation Z, de generatie geboren tussen 1997 en 2012, bijeen in Maitighar-New Baneshwor, een straat in Kathmandu, om te protesteren tegen de corrupte praktijken van politici en overheidsinstanties.

De beweging werd aangestuurd door een leiderloos netwerk van jonge studenten, gecoördineerd via digitale platforms en verenigd door frustratie over corruptie, censuur en onverantwoordelijk bestuur.

Het verbod van de regering op 26 sociale mediaplatforms zoals Facebook, YouTube en WhatsApp op 4 september 2025 wegens het niet voldoen aan de registratievereisten, was de laatste druppel voor de jongeren. Op sociale media werden de zonen en dochters van politici bestempeld als 'Nepo Kids'. Er werden foto's en video's gedeeld waarop hun luxe auto's, buitenlandse opleidingen, extravagante vakanties en peperdure bezittingen te zien waren, dit in schril contrast met de pijn en ontberingen van de gewone burgers, die vaak naar de Golfstaten emigreren om werk te vinden.

Aangezien de Gen Z-beweging zich al had verspreid over Indonesië, de Filippijnen en Bangladesh, barstte deze online beweging uiteen.

NEPAL IN DE NASLEEP VAN HET PROTEST VAN DE GEN Z-BEWEGING

delijk los in de straten van Nepal toen de regering de stekker trok uit hun belangrijkste middelen van expressie.

De noodlottige dag begon met demonstranten die bloemen aanboden aan de politie en eindigde met plassen bloed in de straten. In afwachting van vreedzame protesten van een paar duizend jongeren en studenten met spandoeken als 'Stop met het plunderen van het land!', 'Word wakker tegen corruptie!', 'We hebben eerlijke leiders nodig!', 'Nepo-kids in auto's, jongeren in de Golfstaten!...', leek de regering toch niet al te gealarmeerd, aangezien er minder politiepersoneel in het gebied was ingezet dan bij andere politieke demonstraties in het verleden.

Sudan Gurung, een van de organisatoren die via sociale mediaplatforms zoals Reddit en Discord opriep tot de beweging, werd gezien terwijl hij waterflessen uitdeelde aan de demonstranten en hen aanmoedigde om vreedzaam naar het parlamentsgebouw te marcheren.

Tegen de middag verzamelden zich duizenden demonstranten, van wie velen in schooluniformen en met boeken en schriften in de hand, buiten het parlamentsgebouw. Ze kregen gezelschap van honderden demonstranten die er niet uitzagen als Gen Z'ers en vermoedelijk infiltranten waren. Deze arriveerden met veel lawaai op motorfietsen via andere wegen en moedigden aan tot agressieve protesten en de verovering van het parlamentsgebouw. Sommigen van hen begonnen het terrein van het gebouw binnen te dringen.

Het districtsbestuur stelde een avondklok in. De politie begon op de betogers te schieten. Op verbijsterende wijze veranderde het gebied al snel in een dodenzone toen de ene na de andere jonge demonstrant bezweek aan schotwonden. De nabijgelegen ziekenhuizen, zoals het Civil Hospital en het National Trauma Centre, werden overspoeld met slachtoffers. Omdat de bedden op de spoedeisende hulp al vlug volzet waren, behandelden artsen de gewonden op de vloer, in de gangen en zelfs buiten de ziekenhuizen.

Tegen de avond lag de straat bezaaid met bloedvlekken, verbrijzelde spandoeken en achtergelaten schoenen en stond het do-

dental op 19. De moorden op de jongvolwassenen en studenten in schooluniform schokten iedereen in binnen- en buitenland en wakkerden de enorme verontwaardiging jegens de regering van KP Sharma Oli en de politie aan.

9 september, de volgende dag, begon in Kathmandu met het in brand steken van ministerswoningen, privéwoningen van politici en politiebureaus. Vanaf de vroege ochtend, toen allerlei woedende menigten de straat op gingen, leek alles, zoals in een staatloze toestand, uit de hand te lopen. Sommige ministers en leiders werden gered door legerhelikopters. Echt veel weerstand bood de politie niet en ook het leger werd niet onmiddellijk gemobiliseerd.

Door een leemte in de bureaucratische procedure konden diegenen die uit waren op vernieling hun gang gaan. Veel agressieve demonstranten kwamen met luidruchtige motorfietsen, met messen en zwaarden in hun handen, ze gristen zelfs honderden wapens van de politie weg waarna ze zich bezighielden met schieten en plunderen.

De regering viel toen de premier aftrad en binnen 24 uur na het begin van de opstand van de Gen Z met een legerhelikopter vluchtte. In de namiddag werden veel overheidsgebouwen in het hele land in brand gestoken, van bescheiden wijkkantoren tot het gebouw van het presidentiële bureau. In Kathmandu werden iconische overheidsgebouwen zoals Singha Durbar (uitvoerende macht), het parlement (wetgevende macht) en het hooggerechtshof (rechterlijke macht) in brand gestoken. Ook gebouwen van particuliere bedrijven zoals de Bhatbhateni Supermarket en het Hilton Hotel werden in brand gestoken. De omvang van de verwoesting was catastrofaal, vergelijkbaar met honderden luchtaanvalen binnen een paar uur. Ongeveer 12 000 gevangenen ontsnapten uit gevangenissen over het hele land. Het Gen Z-protest, dat een dag eerder spontaan was begonnen, leek de volgende dag veel op een gecoördineerde aanval. De beweging leek te zijn gekaapt. Binnen een paar dagen was het dodental opgelopen tot 75 en waren er ongeveer 2000 gewonden.

"Je kunt niet in korte tijd zoveel gebouwen in brand steken zonder een flinke dosis organisatorisch talent," aldus Richard Hagger,

senior brandonderzoeker bij Andrew Moore & Associates, "zoiets vergt weken, zo niet maanden van planning."

Het Nepalese leger nam op 9 september om 22 uur lokale tijd de controle in de straten over. De legerleiding riep vertegenwoordigers van de Gen Z-beweging op voor gesprekken in het hoofdkwartier van het leger. Aangezien de Gen Z geen leider uit hun midden had gekozen, heerste er onder hen verwarring over de te volgen koers. Er deden geruchten de ronde over een mogelijke terugkeer van de monarchie, aangezien ook de voormalige koning Gyanendra Shah naar verluidt in de overgangsfase was geraadpleegd.

Onderhandelingen tussen de vertegenwoordigers van Gen Z, het leger en de president leidden tot de benoeming van mevrouw Sushila Karki, voormalig opperrechter, tot eerste minister, de eerste vrouwelijke premier in de geschiedenis van Nepal.

Sudan Gurung, die aan het begin van de beweging waterflessen uitdeelde, stelde nu de namen voor van de ministers in het nieuw gevormde kabinet. Het federale parlement werd door de president ontbonden op aanbeveling van de nieuwe premier, zoals geëist door de vertegenwoordigers van Gen Z.

De nieuwe regering heeft algemene verkiezingen uitgeschreven voor 5 maart 2026. Hoewel alle andere politieke partijen bereid zijn om hieraan deel te nemen, heeft de CPN-UML, de partij van voormalig premier KP Sharma Oli, fel bezwaar gemaakt tegen deze verkiezingen en in plaats daarvan opgeroepen tot herstel van het ontbonden parlement.

De laatste tijd zijn er op verschillende plaatsen confrontaties geweest tussen groepen van generatie Z en kaders van de CPN-UML, waardoor het lot van de verkiezingen onzeker blijft.

Hem Chaulagain

(Hem Chaulagain was getuige van het begin van de opstand in de straten van Kathmandu. Hij was toen op weg naar zijn werk bij de SBI Bank. Hij volgde en volgt de politieke toestand in zijn land op de voet.)

NOODWEER, MET UITZONDERLIJK VEEL REGEN EN SNEEUW, TEISTERDE NEPAL

Nepal heeft in het najaar erg te lijden gehad onder noodweer. Hevige regenval eiste tientallen doden. In de berggebieden viel al heel vroeg op het jaar sneeuw wat flink wat klimmers in gevaar bracht.

Verschillende delen van Oost-Nepal werden begin oktober getroffen door overstromingen, landverschuivingen en blikseminslagen. Veel wegen waren daardoor onbegaanbaar geworden en er moesten helikopters ingezet worden voor de evacuaties. In die periode vierde Nepal Dashain en veel mensen waren onderweg om op familiebezoek te gaan, wat de verkeersellende nog verergerde. Ook tal van binnenlandse vluchten werden geannuleerd wegens de regen en bijkomend slecht zicht.

Het slechte weer trof zowel de trekkingsroutes op grote hoogte als de toeristische sector in het algemeen. Trekkers werden verzocht om hooggelegen gebieden te vermijden vanwege het gevaar op lawines, aardverschuivingen en onderkoeling. Zo kwamen na een sneeuwstorm 200 trekkers vast te zitten aan de Tibetaanse kant van de Everest. Lokale media spraken van 1.000 hikkers die moesten geëvacueerd worden. Eén wandelaar overleed aan onderkoeling.

Ook het Gorkha district werd zwaar getroffen waaronder ook populaire trekkingsbestemmingen in de Manaslu-regio. Mensen werden gedwongen binnen te blijven. Ook het vee, waaronder jaks, werd in schuilplaatsen ondergebracht. Trektochten en toerisme op de Everest werden zowel in Nepal als in Tibet opgeschort vanwege de sneeuwstormen. Tijdens reddingswerkzaamheden stortte een helikopter neer.

Steeds vaker wordt het wandelseizoen in de herfst gekenmerkt door extreem weer. Het moessonseizoen, dat vroeger meestal duurde van juni tot september, strekt zich nu uit tot ver in oktober waardoor het weer onvoorspelbaarder wordt. Hoog in de bergen betekent dit sneeuwstormen en die vormen een enorm risico voor wandelaars, bergbeklimmers en toeristen. Volgens wetenschappers is de grote hoeveelheid vocht in de lucht een belangrijke oorzaak. Dat heeft geleid tot stortregens in korte tijd, vaak na een langdurige droge periode waardoor het water niet direct in de grond kan dringen.

Weerexperts zeggen dat de moessons in Zuid-Azië sterker lijken te worden omdat ze steeds meer in contact komen met de westelijke storing. Dat is een lagedrukstelsel dat zijn oorsprong vindt in het Middellandse Zeegebied en naar het oosten trekt. Het vervoert koude lucht die regen en af en toe sneeuw naar Noord-India, Pakistan en Nepal brengt. Wanneer het lucht

ontmoet die warmer en natter is – tijdens de moesson – kan dat leiden tot extreem weer. Van oudsher gebeurt dit tijdens de winter, tussen december en maart. Maar nu komt noodweer vaak eerder voor. Wetenschappers stellen vast dat in een opwarmende wereld de groeiende interactie tussen westelijke storingen en moessons een ander en ongewoon resultaat geeft. De warmere lucht duwt de wolken hoger, wat betekent dat deze weersystemen nu in staat zijn om de Himalaya over te steken en onder meer Tibet te bereiken. Zo zal het Qinghai-Tibet-plateau een warmer en vochtiger klimaat krijgen. De betrouwbaarheid van patronen is veranderd, daarom zal een flexibele planning in de Himalaya nog belangrijker worden.

Naast slachtoffers van het noodweer vielen er in het najaar ook doden onder de bergbeklimmers. Zo kwamen begin

november zeven alpinisten om bij de beklimming van de Yalung Ri. Dat is een berg van ruim 5.600 meter hoog, die in de buurt van de Mount Everest ligt. Het betrof twee Nepalese gidsen, twee Italianen, een Canadees, een Duitser en een Fransman. In de buurt van hun basiskamp konden ze een lawine niet meer ontwijken. Vijf andere beklimmers konden op eigen kracht naar het basiskamp terugkeren. Een paar dagen eerder kwam een Australiër om tijdens een afdaling van de Himlung Himal, een berg van 7 126 meter hoog. Eind oktober kwamen een Fransman en een Zuid-Koreaans om het leven tijdens een expeditie op de Ama Dablam (6 812 meter).

(samengevat uit diverse bronnen door Irene Van Driessche)

GEEF BIKAS NOG EEN EXTRA FINANCIËEL STEUNTJE

En het wordt bij-
gerekend bij uw
giften van het
afgelopen jaar.

Voor uw giften ontvangt u een fiscaal attest dat u zal bezorgd worden tijdens het eerste trimester van volgend jaar.

Belangrijk echter is dat ingevolge de nieuwe regelgeving van onze overheid BIKAS uw 'Nationaal Nummer' nodig heeft, dat RNN vindt u op de achterzijde van uw identiteitskaart.

Wie dat nog niet heeft meege-
deeld, kan een mailtje sturen
naar gaby@bikas.be met daar-
in ook de vermelding van uw
naam en adres, om vergissingen
te voorkomen.
Alvast bedankt!

Gaby Roegiers,
penningmeester BIKAS
(tel: 0495 154 866)

MENSEN MET EEN HART VOOR NEPAL

Die zijn welkom bij BIKAS.
We zoeken sympathisanten
die onze rangen willen
versterken binnen het
bestuur of als actief lid.

Wat kan dat inhouden?

- BIKAS vertegenwoordigen bij Nepal gerichte evenementen.
- BIKAS-leden werven
- BIKAS tijdschriften verspreiden
- Lezingen/ voordrachten/ filmvoorstellingen/ tentoonstellingen organiseren in naam van en ten voordele van BIKAS
- Wie toetreedt tot het bestuur neemt ook deel aan de bestuursvergaderingen
- ...

Wat staat hier tegenover?

Lid zijn van een warme groep mensen die allen één doel voor ogen hebben: het welzijn van de allerarmsten in het mooiste land ter wereld.

Wie zich aangesproken voelt kan hiervoor contact opnemen via info@bikas.be. Je zal met open armen ontvangen worden.

De donkere dagen rond Kerstmis doen ons verlangen naar de terugkeer van het licht. Ondertussen omringen we ons met surrogaat zonnnetjes zoals de lichtjes in de kerstboom en sfeervolle kaarsjes. We baden ons in de geur van dennenaalden, kaneel en speculaas...

Voor de ene is het de mooiste tijd van het jaar, anderen omschrijven het als een commercieel onding.

Maar hoe je het ook draait en keert, er heerst toch een bepaald samenhangsgevoel. We sturen wensen, we bellen eens een keer-
tje meer, we komen samen met heel de familie...

Overall ter wereld zijn er rond deze tijd lichtfeesten. Terwijl de christenen de geboorte van de Messias gedenken, vieren de Iraners tijdens de langste nacht van 21 december één van hun oudste feesten, Yalda, de nacht van Mithras' geboorte. Afhankelijk van de maancyclus vieren de joden ergens in november of december Chanoeke, het feest van de inwijding en de lichtjes.

In Nepal vieren ze tijdens Tihar de overwinning van het goede op het kwade, de overwinning van het licht op de duisternis, de overwinning van de gelukzaligheid op de onwetendheid. Tihar, ook Deepawali, Diwali of Deevali genoemd is één van de belangrijkste feesten van het hindoeïsme. Het woord is afgeleid van het Sanskriet 'dipavali' wat 'een rij lichtjes' betekent.

In dit laatste tijdschrift van 2025 kunnen we er niet omheen, de gepaste beste wensen voor het nieuwe jaar geven we een extra plaats: Moge elk moment van het nieuwe jaar gevuld zijn met kleine vreugdes en grote overwinningen. Gebruik elke uitdaging als een geboden kans.

Neem het leven ernstig waar het moet maar vergeet niet het snuifje humor om alles een beetje te relativiseren. Maak van een mug geen olifant en toost op de mogelijkheden en avonturen die 2026 brengen zal. Laat liefde, lach en succes de toverwoorden zijn om je dromen waar te maken.

Namens het voltallige BIKAS bestuur en de redactie van dit tijdschrift wensen wij al onze leden, sympathisanten, sponsors en lezers gezellige kerstdagen en een fijne jaarwisseling.

Betty Moureaux, voorzitter BIKAS
Irene Van Driessche, redactieverantwoordelijke

VAN SCHOOL TOT SCHOOL

ALLES IS NIEUW

Wat is er veel veranderd in het project van het Centre for Educational Policies and Practices in de heuvels ten zuiden van Kathmandu!

Karna Thing Tamang, plaatselijk ecologisch verantwoordelijke, en Kanchan Chepang, nieuw aangeworven onderwijsmotivator, brengen plantgoed naar de nieuwe plantenkwekerij in het dorp Titung Dada. Ook het lokale bureau van CEPP is naar dat dorp verhuisd en op die manier wordt de focus een beetje verlegd naar de meer afgelegen scholen en naar de kleinere scholen.

Drie jaar al woonden de lokale medewerkers in Chaap, tot de eigenaar van het pand besliste om het gebouw en de grond weer te gebruiken voor zijn eigen boerderij.

Wat eerst een klus leek (de gedwongen verhuis), leidde al gauw tot een vernieuwd elan door het enthousiasme van de dorpelingen, de scholen, de lokale overheid.

Bhakta Bhadur Bolan is als plaatselijk coördinator nieuw in het lokale team - net als Karna en 90 % van de mensen in dit werkgebied behoort hij tot de Tamang gemeenschap.

Daardoor staan de CEPP mensen dicht bij de bevolking en kunnen ze makkelijker vernieuwingen en verbeteringen introduceren.

Makai, kodo en bhat (maïs, gierst en rijst)

In Nepal wordt rijst beschouwd als een verheven voedingsmiddel, beter dan gierst of maïs. Anderzijds brengen de verbeterde wegeninfrastructuur en de komst van elektriciteit en internet nieuwe invloeden en ideeën mee. Fastfood doet zijn intrede: kinderen vragen om chips, snoep en instant noedels...

In samenspraak met de schooldirecties en de lokale overheid biedt CEPP een alternatief aan: de leerlingen verbouwen groenten in schoolmoestuinen en leren bij over biologie en duurzame teelten. Zo gaan vaardigheden in de landbouw niet verloren.

Er is ook een theoretische component: Rishi Adhikari, overkoepelend ecologisch coördinator, geeft vorming aan de hogere klassen, de leerkrachten en de ouders. Voedsel is de bron van onze energie. Veel voedsel dat je in de winkel koopt heeft echter weinig voedingswaarde, is sterk bewerkt en bevat te veel additieven. Rishi heeft het ook over de problemen die veroorzaakt worden door plasticafval, chemische meststoffen en pesticiden en hun langetermijneffecten op de menselijke gezondheid. Echt voedzaam eten heeft geen schadelijke bestanddelen en wordt dikwijls plaatselijk geteeld. Inheemse gewassen zijn rijk aan essentiële micronutriënten en hebben medicinale eigenschappen.

Met de ouders wordt afgesproken dat ze zaden van inheemse gewassen zullen bewaren en planten om tevens minder afhankelijk te worden van de voedingsindustrie. De ouders engageren zich om de kinderen geen fastfood meer mee te geven.

De leerlingen maken nu op school én thuis kennis met traditionele voeding zoals gierstpap, geroosterde maïskolven en 'beaten rice'.

ONZE PROJECTEN

Bodhichitta, tamarillo, amarantha en kohi

Planten die het goed doen in dit deel van Nepal: de bodhichitta is een boom die bodhi beads produceert, rituele kralen die boeddhisten tot een krans rijgen en waarmee ze het aantal mantra's of ademhalingen kunnen tellen; tamarillo is een boom die een soort tomaten draagt, amarantha is amarant, een inheemse, proteïne- en vitaminerijke plant, eigen aan Azië en Latijns-Amerika, en kohi is gewoon koffie!

In ieder werkgebied zet CEPP een plantenwekerij op om te experimenteren met nieuwe teelten, aangepast aan de plaatselijke omstandigheden zoals bodem en klimaat. Scholen en huishoudens worden via die kwekerij van plantgoed voorzien.

Makwanpurgadhi is uitstekend geschikt voor de teelt van koffie, een gewas dat de mensen van een inkomen kan voorzien.

In de kwekerij in Titung Dada tellen we nu meer dan 1000 koffiëplanten, 200 citrusbomen (appelsien en citroen), 170 fruitbomen (o.m. avocado, guava, appel, jackfruit, litchi, walnoot, mango, peer), haagplanten, voedergewassen en schaduwbomen. Die verhuizen regelmatig naar de scholen en/of de gezinnen.

Mosterd, ajuin, look, bloemkool, radijs, chilipeper, pompoen, groene paprika, kruiden en bloemen... vinden hun weg naar moestuinen.

60 % van de scholen in het werkgebied in Makwanpurgadhi heeft nu een educatieve moestuin, in 2022 bedroeg dat percentage... 0%.

40 % van de gezinnen heeft nu een eigen moestuin, in 2022 was dat... 1 %.

Creativiteit, spel en vaardigheden

Herhaling, nabootsing en discipline, dat waren de sleutelwoorden waarmee het onderwijssysteem in Nepal beschreven kon worden. In de scholen van ons project is dat al lang niet meer het geval.

In elke school zorgt CEPP voor één of twee 'modelklassen' voor de kleuters en de kinderen van het eerste leerjaar: warme, gezonde lokalen met een houten vloer, een tapijt en kussentjes zodat de jonge kinderen op de vloer kunnen zitten, spelen en leren.

De muren zijn mooi en origineel be-

schilderd met motieven uit de dagelijkse leefwereld van de kinderen.

CEPP en de plaatselijke overheid werken nauw samen: ze organiseren samen training voor directeurs (planning) en leerkrachten (zoals 5 daagse computerinitiatie, opstellen van examens, creatieve werkvormen). Die vorming levert zichtbaar verbeteringen op: er is meer aandacht voor de leefwereld en de belevingswereld van de kinderen, de klaslokalen worden goed onderhouden, de omgang met de kinderen is vriendelijk en respectvol. De overheid, de ouders, de leerkrachten zorgen ook mee voor een omheining, het onderhoud van vloeren, speelplaats en moestuin.

Dhan Bahadur Rai, overkoepelend pedagogisch medewerker van CEPP, Smarika Limbu, pedagogisch medewerker van het naburige district Sindhuli, Kanchan Chepang en Bhakta Tamang introduceren educatieve spelen, didactische materialen, origami en knutselactiviteiten. Ze geven theoretische achtergrond en praktische vorming aan de leerkrachten: ze leggen het waarom van activiteiten uit en maken samen de materialen die in de klas kunnen gebruikt worden, wat de leerkrachten trots maakt en hun motivatie vergroot. De CEPP medewerkers geven een voorbeeldactiviteit in de klas en volgen de leerkrachten op.

De jongste kinderen leren praktische vaardigheden, zoals hun schoolleren herstellen of wassen in de rivier, de tieners krijgen relationele vorming rond gevoelens en lichamelijke ontwikkeling. De jongere kinderen tekenen en praten over hun eigen leefwereld: ik, mijn familie, mijn huis, mijn dorp. De grotere kinderen leren bijvoorbeeld een traditionele bezem maken met lokale grassen,

waardoor ze de plaatselijke gebruiken gaan waarderen, wat de band met hun (groot)ouders versterkt.

Allemaal samen

Hoe meer ouders betrokken worden bij het onderwijs voor hun kinderen, hoe beter de kinderen leren en hoe meer de gemeenschap aan elkaar hangt.

Tijdens de schoolperiode, maar ook in de vakanties, gaan de lokale CEPP verantwoordelijken geregeld op huisbezoek (niet minder dan 161 huisbezoeken tussen januari en juni 2025!).

Ze maken kennis met de omgeving van de kinderen, moedigen de ouders aan om hun jonge kinderen te vergezellen tot aan de school of hen mee te nemen naar het veld omdat dat veiliger is, bespreken het belang van gevarieerde voeding en hygiëne. Wie dat graag wil, kan aansluiten bij een moedergroep of een ouderraad (332 samenkomsten van de ouderraad in de verschillende scholen tussen januari en juni).

Doordat hun kinderen op school betere resultaten halen (het gemiddelde steeg van 50 à 60 % in 2022 tot bijna 70 % in 2025) en de levenskwaliteit van hun gezin stijgt door de gezonde(re) voeding en de vorming rond compost, tuinonderhoud en het snoeien van fruitbomen, voelen de ouders zich betrokken bij de school en de gemeenschap.

Acties zoals 'Versla plasticvervuiling!' brengen kinderen, ouders, leerkrachten en CEPP samen en zorgen ervoor dat het hele dorp groener en properder wordt.

Het landschap is op zich al wondermooi, maar door het onderhoud van de schoolterreinen en de paden en wegen, oogt het nog mooier!

Wilt u hen een duwtje in de rug geven? Dat kan op het rekeningnummer van Bikas vzw: BE32 2200 7878 0002, met als vermelding 'Van School tot School'. Hartelijk dank en veel geluk in het nieuwe jaar!

Carine Verleye en Paul Beké

Disrict Sindhuli

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°17'31.5" N
85°57'02.0" E

Disrict Makwanpurgadi

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°25'33.2" N
85°08'15.2" E

DE ZES SCHOLEN EN DORPEN VAN HAKU

HOE SCHOOLTUINEN EN GROENE SCHOLEN ZORGEN VOOR SLIMMER LEREN EN GEZONDERE DORPEN.

In de bergdorpen van Haku, gelegen in de lagere Himalaya, staan gemeenschappen voor grote uitdagingen. Aardbevingen en modderstromen hebben deze dorpen zwaar getroffen en het leven van de bewoners flink verstoord. Vele mensen trokken weg uit de dorpen en degenen die achterbleven, vchten voor hun levensonderhoud.

Met BIKAS hebben we reeds verschillende projecten gerealiseerd in deze afgelegen bergdorpen. Zo werden kort na de grote aardbeving van 2015 bouw pakketten voor aardbevingsbestendige woningen geleverd, in drie dorpen werden schooltjes met bijhorende toiletten gebouwd, naaimachines geleverd, aangepast schoolmeubilair gemaakt, de inrichting van klasjes en een internaat werd onder handen genomen, enz. Telkens in samenspraak met de lokale gemeenschap én ook met hun bijdrage.

Sinds enkele jaren werkt BIKAS hier samen met de lokale ngo CEPP, Centre for Educational Policies and Practices. Voor CEPP, een organisatie die zich aanvankelijk uitsluitend richtte op onderwijsverbetering in dorpscholen, werd het duidelijk dat het aanpakken van de ecologische problemen hier essentieel was.

CEPP besloot dat het tijd was voor iets nieuws.

Het is niet alleen belangrijk dat jongeren leren rekenen en schrijven, maar ook dat ze leren over de natuur die hier zo kwetsbaar is.

Zo startte vier jaar geleden dit project in vier Hakudorpen, later uitgebreid naar zes waarbij ecologie en onderwijs werden gecombineerd. De school werd de centrale plaats van deze op praktijk gerichte aanpak. Ook belangrijk was de samenwerking met lokale overheden en de betrokkenheid van zowel leraren als ouders.

Van schoolbord naar moestuin:

Het begon met een simpel idee: als kinderen leren tuinieren, leren ze begrijpen hoe de natuur werkt én gaan ze ondertussen ook gezonder eten. Centraal gelegen in de dorpen werd er vlakbij de school een kwekerij opgezet. Jonge plantjes werden er gekweekt en er ontstond een moestuin waar leerlingen van de nabijgelegen school konden leren en oefenen hoe te tuinieren. Dat deden ze met veel enthousiasme. Omdat sommige van de naburige scholen weinig ruimte hadden en de kwekerij wat te ver weg lag, kwamen er ook proeftuintjes in de dorpen zelf, in de buurt van de scholen. De moestuinen vol groenten en fruit werden natuurlijke leerplekken, terwijl de voeding van de kinderen verbeterde.

De leraren kregen trainingen en ideeën om ecologie te verwerken in hun lessen. Het werd

geen extra vak maar gewoon opgenomen in het dagelijkse onderricht. Zo werd milieubewustzijn een vast onderdeel in hun leerprogramma. Leerkrachten werden groene gidsen. Ze kwamen met hun studenten buiten en gaven les in de natuur.

De tuintjes breidden zich snel uit van de scholen naar de gezinnen. De centrale kweektuin diende niet alleen voor de scholen maar ook voor de dorpingen die konden leren hoe men op de juiste wijze thuis kan tuinieren. Ieder dorp kreeg een koppel groenvrijwilligers dat geregeld bijscholing kreeg en dat op hun beurt de opgedane kennis verspreidde in hun dorp. De tuintjes namen toe en nu, na bijna vier jaar, heeft meer dan 50% van de gezinnen een eigen moestuin. In elk seizoen van het jaar zijn er verse groenten te vinden in de dorpen. Daar waar mensen vroeger groenten en fruit gingen kopen op de markt, kweken ze die nu massaal zelf. Daarbij kennen zij nu een veel grotere variatie dan ooit. Zo teelt men onder andere wortelen, boontjes, ajuinen, spruitjes, tomaten, komkommers, rapen, kiwi's, papaja's, mango's, appels, peren, abrikozen... Voor ieders smaak is er wel iets lekkers en gezond. Een paar ouders deden het zelfs zo goed dat ze een deel van hun oogst op de markt konden verkopen. Extra inkomsten én trots!

De impact van het project is opmerkelijk.

De dorpen werden groener en schoner. Geregeld mobiliseren de dorpingen zich om samen met de leerlingen en leerkrachten de paden proper te maken en het onkruid te wieden. Mensen hebben fruitbomen geplant en leerden nieuwe gewassen kennen. Met het oogsten van veel fruit en groenten verrijken ze hun eetgewoontes. Tegelijkertijd nemen de leerprestaties van de leerlingen toe, doordat ze op een boeiende wijze actief leren. Naast de klassieke lessen leren ze nu ook voedzame planten te kweken. Het hele project werpt zowel letterlijk als figuurlijk vruchten af. Hoewel ontheemding blijft bestaan, keren sommige huishoudens terug naar hun dorp. Het project laat zien dat leren over de natuur niet alleen goed is voor het hoofd, maar ook heilzaam voor het lichaam en de gemeenschap. BIKAS wil samen met CEPP dan ook verder gaan met dit duurzaam project. Het combineren van ecologische praktijken met schoolonderwijs garandeert een dubbele

winst. Het verbetert niet alleen het onderwijs maar het geeft kinderen ook van jongs af aan essentiële ecologische kennis mee. Deze aanpak is veel meer dan leren alleen. Focussen op de natuur en de voedselproductie mobiliseert niet alleen de school maar heel de gemeenschap.

Tuinbouw biedt een andere invalshoek dan men gewoon is om mee te werken in de scholen. Het geeft naast de rechtstreekse gezondheidsvoordelen aan de dorpingen ook een kans op extra inkomsten. Tevens leert men rekening te houden met de klimaatverandering en wordt men gedwongen om op langere termijn te denken.

In de toekomst wil CEPP nog meer trainingen geven voor de leraren en ook voor de dorpingen. Men wil een grotere betrokkenheid van de ouders stimuleren en nog meer buiten de klaslokalen les gaan geven. Als de kinderen van jongs af aan leren begrijpen hoe men met de natuur dient samen te leven, dan bouwen zij mee aan een veerkrachtige en duurzame toekomst.

Wekelijks krijgen we een update met foto's en uitleg van wat er allemaal gebeurt in de Haku-dorpen. Telkens opnieuw is het indrukwekkend om te zien wat men allemaal onderneemt.

Van 24 tot 27 november 2025 vond in Vientiane (Laos) het internationale congres met workshops TARASA25 plaats. Het congres ging over de omschakeling naar een agro-ecologische en herstellende landbouw.

Het evenement wilde denkers en doeners uit heel Azië en de eilanden in de Stille Oceaan samenbrengen om te werken aan een toekomst waarin landbouw niet alleen voedt, maar ook herstelt.

Men besprak de mogelijke aanpassingen in de voedselssystemen en men besprak de toenemende ecologische problemen.

Twee medewerkers van CEPP mochten deelnemen aan dit congres. Met beelden en uitleg werd het Haku-project naar voren gebracht en het werd er zeer goed onthaald. Vooral dat mensen terugkeren naar de dorpen werd als zeer positief ervaren.

Het is fijn om te weten dat dit project, waar BIKAS aan bijdraagt, aanwezig was op deze grote conferentie.

Wat begon met zaadjes en kleine plantjes zijn nu struiken of bomen met lekkere en voedzame vruchten geworden. We hebben ze stilaan zien groeien, met de nodige zorgen en plukken er nu de vruchten van.

Draag jij dit project een warm hart toe en wil jij steunen, dan kan dat op rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met mededeling 'HAKU'

Betty Moureaux
voorzitster vzw BIKAS

Meer foto's en filmpjes vind je op <https://bikas.org/haku>

De locatie-coördinaten van dit project zijn:

28°06'48.4" N
85°16'51.9" E

POKRASCHOOL IN BHADAURE – KAVRE DISTRICT

In de vorige tijdschriften konden jullie uitvoerig lezen over de Pokraschool. Hoe er een tweede verdieping bijkwam op het bestaande gebouw en over de renovatie van oude en de bouw van nieuwe toiletten.

Ondertussen is heel dit project in de eindfase beland. Hierover werd uitvoerig verslag uitgebracht in de vorige editie van dit magazine. Er moet nog wel het één en het ander bekeken worden zoals daar is de verluchting/ventilatie.

Terwijl we aan dit tijdschrift werken verblijft Betty Moureaux, onze voorzitter, in Nepal waar ze ook een aantal projecten

zal bezoeken en daar hoort ook de Pokraschool bij. Op 4 december zal ze BIKAS vertegenwoordigen tijdens de plechtige opening van deze prachtig gerenoveerde school en dito toiletten.

Ook de Belgische ere-consul Ang Tshering Sherpa, Guna de ingenieur en Babu Lal Tamang de coördinator zullen hierbij aanwezig zijn.

We mogen van Betty dan ook een uitgebreid verslag verwachten in het volgende tijdschrift.

Wil jij onze projectwerking steunen, dat kan op het rekeningnummer van BIKAS BE32 2200 7878 0002 met de vermelding van 'Pokraschool' of jouw project naar keuze of in het algemeen 'steun aan BIKAS'.

(P.S. De inleefreis naar onder meer Bhadaure, die gepland stond voor februari volgend jaar, wordt naar een latere datum verplaatst.)

Dhanyabad, bedankt
Betty Moureaux
Voorzitter vzw BIKAS

Meer foto's en filmpjes vind je op <https://bikas/org/bhadure>

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
27°26'04.6" N
85°44'44.3" E

SCHOOLBANKEN VOOR NEPAL

BESTE MENSEN, MENSEN MET EEN WARM HART VOOR NEPAL

Zoals jullie kunnen zien op bijgaande foto's is er hard gewerkt in Nepal! Zeker hier in het Jajarkot-district in de Shree Bheri Triveni Secondary School.

De school werd op 3 november 2023 zwaar getroffen door een aardbeving, maar is nu uit haar as herrezen dankzij de steun van de Japanse Ambassade. (Meer hierover kan je lezen op het Facebook-profiel van de school).

Op 16 oktober jl. kon onze verantwoordelijke ter plaatse, Deepak Chapagain, ons met fierheid melden dat het schoolbankenproject succesvol was afgerond. Alle 165 tafels en banken waren afgevoerd en ze zijn inmiddels verdeeld over de voorziene 12 nieuwe klaslokalen. De "officiële overdracht" zou gepland zijn voor midden november.

En zo zitten de scholieren ondertussen in de gloednieuwe klaslokalen op splinternieuwe banken! Dit dankzij de financiële steun van ons Jo Logghe NOODFONDS en een subsidie van de Salvatoriaanse Hulpactie en Ontwikkelingshulp vzw. De bijgevoegde kleine "fotoreportage" schetst jullie tevens een beeld van de activiteiten in het nieuwe schooljaar, in een nieuw gebouw...

Op meer dan 600 km van Kathmandu, in het verre westen van Nepal, een dergelijk schoolproject realiseren is niet zo vanzelfsprekend. Wij willen dan ook alle betrokken instanties en medewerkers van harte bedanken.

In de eerste plaats onze partnerverantwoordelijke van Volunteer Corps Nepal, Deepak Chapagain, en eveneens de verantwoordelijken en mede-opvolgers van dit project bij de Rotary Club of Kathmandu Mid-Town. Maar uiteraard

ook jullie allen, lezers en sponsors, want zonder jullie (financiële) inbreng en steun zou dit mooie schoolbankenproject nooit kunnen gerealiseerd zijn.

De jeugd kan weer vlotjes studeren, de toekomst van Nepal is verzekerd! DHANYABAD.

Het Jo Logghe NOODFONDS verder steunen kan via BIKAS vzw, BE32 2200 7878 0002, met vermelding: Jo Logghe NOODFONDS (Bijdragen vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.)

Dhanyabad – Hartelijk dank, Familie Logghe

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
28°41'40.67" N
82°16'37.96" E

HET DIKEP WATERPROJECT IN BHALCHE BESI - NUWAKOT

Het regenseizoen is voorbij, de jaarlijkse feesten liggen achter de rug en ook het trekkingsseizoen loopt op zijn einde. Vele jonge mannen van deze arme Tamang gemeenschap werken in het toeristisch seizoen als drager. Het was dan ook wachten tot deze werkrachten terug thuis waren. Pas dan kon het project echt van start gaan in het afgelegen dorp Balche Besi.

Babu Lal Tamang, die ook het Mane Vigur waterproject en de bouw van de Pokraschool coördineerde, bezocht Balche Besi half november. Ook gingen Guna, de ingenieur, evenals Alex, de vertegenwoordiger van de Franse vzw Saint Chamond Espoir, mee. Samen met deze laatste zal BIKAS dit project ondersteunen.

De mannen werden met open armen ontvangen en kregen de nodige bloemenkransen aangereikt. Tijdens het overleg werd duidelijk dat de

oorspronkelijke plaats waar de watertank zou komen niet de beste keuze was. De dorpingen hadden gezocht en een andere plaats gevonden die veel vlakker, stabiel en ook makkelijker bereikbaar was. Slechts tweehonderd meter verder lag dit stuk grond waarvan de eigenaar besloot om dit aan de dorpsgemeenschap te schenken. Om misverstanden qua eigendomsrecht in de toekomst te vermijden, drong ik erop aan dat dit ook officieel op papier werd vastgelegd.

Tijdens het overleg bleek nog eens duidelijk hoe de mensen van Balche Besi uitkijken naar het waterproject. Ze zijn nog steeds zeer enthousiast om eraan te beginnen. Na vele jaren sleuren met jerrycans en met beperkte toegang tot drinkbaar water, kijken ze nu heel hard uit naar water dat bij hen thuis uit de kraan gaat komen.

Twee dagen na het overleg in Balche Besi sprak André Meeuws, de burgerlijk bouwkundig ingenieur die BIKAS geregeld op technisch vlak bijstaat, met de drie mannen die voor overleg in het dorp waren. De aandacht werd gevestigd op het niveauverschil bij de rivieroversteek. Het reservoir ligt iets hoger dan de rivier. Hierdoor zal tijdens het opstarten, bij de eerste vulling van de leiding en ook later bij het onderhoud, een ontluichtingsklep nodig zijn.

Net zoals bij de andere waterprojecten werd aandacht besteed aan de risico's op landverschuivingen. Uit ervaring weten we dat de lange overbruggingen van de leidingen een zwak punt kunnen zijn. Dit werd uitvoerig besproken en men kwam tot de conclusie dat aan beide zijden van de overbrugging een verankering nodig zal zijn.

Zoals we leerden van andere waterprojecten zal men erop toezien dat bij elke plaats waar een leiding de weg kruist een stevige, plasticen buis over de leiding komt om deze te beschermen.

Terloops werd aangehaald dat bij een ander niet-Bikas-waterproject, mensen uit een ander dorp een waterleiding hadden doorgesneden. De daders werden gevat en ze werden vier dagen in de gevangenis opgesloten, ... nadien is de rust weergekeerd.

Ook werd het aantal aansluitingen nog eens overlopen. In totaal zullen er 71 waterkranen komen. Elk huis van de 69 gezinnen krijgt een kraan, ook de school en het boeddhistisch klooster worden op het watersysteem aangesloten.

Dan dook plots het probleem op van de watermeters. De ingenieur had deze per ongeluk niet opgenomen in zijn offerte. Nochtans hadden we dit in onze vorige drie waterprojecten wel gedaan. Waar wij het vanzelfsprekend vinden dat er bij elke kraan een meter komt te staan, vinden de dorpingen dit overbodig. Zij redeneren dat er water genoeg is voor iedereen en dat er dus geen controle nodig zal zijn.

Ook hier weten we uit ervaring dat een meter heel zinvol kan zijn. Zowel Babu Lal, de coördinator, Guna, de ingenieur als BIKAS en Saint Chamond Espoir vinden het aangewezen om tegelijkertijd ook meters te plaatsen. Babu Lal vestigt de aandacht op een analoog project. In het begin wilde men daar ook geen meters omdat men het niet nodig achtte. Bleek dat men drie jaar later, na serieuze onenigheid, toch meters heeft geïnstalleerd. De plaatsing achteraf bleek dan wel drie keer zo duur te zijn.

Tijdens het overleg met André werd beslist dat Babu Lal en Guna de verantwoordelijken van het watercomité en de dorpsgemeenschap moeten overtuigen om de meters nu te installeren. Wij staan erop dat deze geplaatst worden. Deze watermeters die in of naast de huizen komen, zullen afgedekt en beschermd worden.

Water is een kostbaar goed waar we bewust moeten mee omgaan. Wat de toekomst qua watervoorziening brengt in Balche Besi kunnen we nu niet voorspellen. Nu stroomt het water nog overvloedig maar zal dit zo blijven?

Wat als er mensen zijn die de kraan laten openstaan en hierdoor de lager gelegen woningen niet voldoende water krijgen? Het is belangrijk dat er een bewustmaking komt om spaarzaam met water om te springen.

Mensen moeten weten dat er op veel plaatsen in de wereld een watertekort is en voor men het goed beseft kan men ook in dezelfde situatie terechtkomen.

Net zoals bij de andere waterprojecten kan men de huisgezinnen laten betalen voor hun effectief waterverbruik. Een vrijstelling voor een bepaalde hoeveelheid kan men afspreken. De inkomsten kan men gebruiken voor onderhoud en indien nodig om herstellingen te bekostigen. Hoe klein het bedrag ook is, men creëert een bewustwording dat water niet oneindig blijft stromen. Hoe meer je gebruikt, hoe meer je betaalt. Zo maken we er samen een duurzaam project van.

De werkzaamheden werden half november aangevat. Met schoppen, houwelen en menselijke kracht werden de eerste graafwerken uitgevoerd. Later zal een kleine vrachtwagen grotere materialen leveren.

De volgende maanden zal er in Balche Besi een grote bedrijvigheid zijn. Wij kijken al uit naar de updates en de foto's die we zullen ontvangen.

Wil jij meehelpen aan dit nieuwe waterproject dan kan dit via het rekeningnummer BE32 2200 7878 0002 van BIKAS met vermelding 'Dikep waterproject'.

Alvast bedankt voor jullie steun, dhanyabad

Betty Moureaux,
voorzitster vzw BIKAS

foto's en filmpjes vind je op <https://bikas.org/dikep>

De locatie-coördinaten van dit project zijn:
28°00'43.0" N
85°06'37.0" E

AF EN TOE KOM JE BIKAS TEGEN

Zaterdag 18 oktober vond er in Kessel-Lo een Nepal benefitdag plaats. Jarenlang drijvende kracht achter dit evenement is Paul Viaene, geen onbekende binnen BIKAS-kringen. Op het programma stonden onder meer een prachtige wandeling en een Nepalees dansoptreden.

Onze voorzitter Betty Moureaux en bestuurslid Dirk Logghe waren aanwezig en hebben genoten van deze geslaagde dag bij droog en kleurrijk herfstweer.

De dag nadien trok men in Leuven de wandelschoenen aan voor de Wandeldag van Anders Reizen.

Begin november gaf Betty een voordracht over Nepal voor Brugge Kiwanis Service Club.

Telkens wist Betty heel wat bezoekers te overtuigen van een kalender en/of een leuk 'Nepal spulletje' te kopen.

BIKAS KOMT NAAR JE TOE!

Wie geïnteresseerd is in Nepal en trekkings aldaar kan beslist zijn licht eens opsteken bij BIKAS. Wie zich eerder aangetrokken voelt tot het culturele aspect van dit mooie Himalayastaatje vindt ook bij BIKAS gehoor.

Veel van onze leden en sympathisanten zijn trouwe bezoekers van Nepal en zij helpen kandidaat trekkers en toekomstige bezoekers graag op weg. Veel van onze leden zijn met andere woorden 'wandelende reisbibliotheken'.

We beschikken ook over een mooie PowerPoint presentatie waarmee we onze werking en onze projecten kunnen toelichten.

Wil je gewoon meer weten over Nepal en deze info delen met je vereniging of met een groep, geef ons dan een seintje en we nemen contact.

Ook met infomomenten in scholen hebben we ruimschoots ervaring.

info@bikas.be

Heb je nog steeds geen mooie kalender voor het nieuwe jaar? Of vind je de kalender die je van de beenhouwer of bij de supermarkt kreeg maar niets? Geen nood, er zijn nog exemplaren van die prachtige Nepal kalender te koop. Iedere maand opent een ander venster met zicht op het mooie Himalayaland. En... je steunt de scholen van de Hakudorpen, het Dikep waterproject en de Pokraschool. Wat houdt je nog tegen?

De aankoopprijs is nog altijd dezelfde namelijk 15 euro. De verzendingskosten hebben we moeten aanpassen omdat in de loop van het jaar de postzegels duurder zijn geworden.

Voor 1 kalender betaal je 4,50 euro verzendingskosten, voor 2 tot 4 kalenders betaal je 7,50 euro verzendingskosten. Stort het verschuldigde bedrag op het rekeningnummer BE55 0011 5790 3144 met de vermelding 'Haku 2026'. (Dit rekeningnummer enkel gebruiken om een kalender te bestellen!)

Mail je gegevens (naam, adres, aantal exemplaren) door naar betty@bikas.be en we doen het nodige.

- 5.400 euro van de provincie West-Vlaanderen voor het Pokraschool project
- 500 euro van Oxfam - Wereldwinkel Lede vzw voor het project "Van School tot School"
- 5.000 euro van Vandersanden NV Bilzen voor Haku
- 950 euro van familie en vrienden die reeds 13 giften deden "ter nagedachtenis van Hugo Lemmens" voor onze onderwijsprojecten
- 240 euro van de Oud-leerkrachtenbond van het Sint-Vincentius Instituut Gijzegem voor het project 'Van School tot School'

(Aan de nieuwe schenkers: gelieve het bericht te lezen op de achterzijde van dit tijdschrift voor uw fiscaal attest.)

GIFTEN

Voor een gift van 15 euro per jaar ontvang je ons trimestriële tijdschrift per post en/ of online in kleur. Vanaf een gift van 40 euro op jaarbasis ontvang je een fiscaal attest. Je kan ons steunen op het nummer BE32 2200 7878 0002 op naam van BIKAS vzw.

REDACTIE

De redactie van het BIKAS tijdschrift is in handen van Irene Van Driessche, lid van BIKAS. Je kan haar mailen en info toesturen op haar e-mailadres irene@bikas.be. Alle info over acties ten voordele van BIKAS en Nepal zijn welkom. Ook reiservaringen en tips, interessante weetjes...

● NEPAL BELOOND VOOR ZIJN INSPANNINGEN INZAKE DUURZAAM BOSBEHEER

Nepal heeft 9,4 miljoen dollar ontvangen van de FCPF (Forest Carbon Partnership Facility) voor het verminderen van zowat 1,88 miljoen ton kooldioxide in de Terai. Deze eerste betaling is een belangrijke mijlpaal voor de inspanningen van Nepal om duurzaam bosbeheer te bevorderen. Het Nepalees FCPF-programma brengt de lokale gemeenschappen en maatschappelijke organisaties samen om bossen te beschermen, te herstellen en het leven op het platteland te verbeteren. Nepals wereldwijde reputatie als pionier op het gebied van gemeenschapsbosbouw wordt hiermee versterkt.

● 22 PROCENT

Volgens een voorlopig rapport van een bloedsuikertest die ongeveer een jaar geleden door de stad is uitgevoerd bij 19 660 mensen, heeft maar liefst 22 procent van de inwoners van Kathmandu boven de 30 een te hoge bloedsuikerspiegel. Dit cijfer is bijna drie keer zo hoog als het geschatte Nepalese gemiddelde van acht procent. Veranderingen in eetgewoonten, zoals een toegenomen consumptie van bewerkte voedingsmiddelen, een sedentaire levensstijl en toenemende stress, behoren tot de belangrijkste oorzaken.

● NEPAL AAN DE WERELDTOP VAN LANDEN MET DE STERKSTE BAND MET DE NATUUR

Nepal voert de lijst aan van 61 landen gevolgd door Iran, Zuid-Afrika, Bangladesh en Nigeria. Onderaan vinden we een opsomming van westerse landen waar de relatie met de natuur het zwakst is. Culturele en economische factoren spelen een grote rol in natuurbeleving. Verstedelijking, inkomen, technologiegebruik... werden door de onderzoekers vergeleken met waarden als geloof, democratie en houding tegenover wetenschap. Daaruit bleek dat spiritualiteit de sterkste voorspeller is van natuurverbondenheid. Het tegenovergestelde geldt voor onze contreien waar economie en technologie centraal staan. Met andere woorden economische vooruitgang vergroot de kloof met de natuur. Inzetten op een nieuw evenwicht maakt niet alleen de mensen gelukkiger maar bevordert ook de biodiversiteit. Wie zich onderdeel voelt van de levende wereld handelt vaker milieuvriendelijker, aldus het onderzoek.

● CRICKET

Duizenden fans verdrongen zich op maandag 17 november in het vernieuwde Tribhuvan University International Cricket Stadium in Kirtipur, Kathmandu, voor de openingswedstrijd van het langverwachte tweede seizoen van de Nepal Premier League. Dit was hetzelfde stadion waar in 1998 de eerste internationale cricketwedstrijd van het land werd gespeeld, maar toen was het nog een open terrein met alleen de basisvoorzieningen van een cricketstadion. Het terrein was bijna drie decennia lang hetzelfde gebleven. Toen de fans maandag het stadion vulden op goede zitplaatsen die de met gras begroeide en oneffen hellingen hadden vervangen, voelde de sfeer duidelijk anders aan. Ondanks de bittere winterkou beschreven de toeschouwers de wedstrijd tussen de Kathmandu Ghorkas (die uiteindelijk wonnen) en de Janakpur Bolts als 'hartverwarmend'.

● KANCHHA SHERPA OVERLEDEN

Deze laatste overlevende van de eerste Mount Everest-expeditie is op 92-jarige leeftijd thuis zachtjes overleden. Hij was al een tijdje ziek maar vorig jaar ontmoette hij nog Sofie Lenaerts, presentatrice van het VRT programma "De Rugzak". Ze vond hem een bijzonder persoon en nog heel kwiek voor een negentiger. Kanchha heeft nooit de top van de Everest bereikt omdat zijn vrouw dat te riskant vond. Hij begon op zijn 19e met bergbeklimmen en deed dat tot aan zijn 50e. Hij was ook erg geliefd in de Nepalese klimgemeenschap. "Hij zat vol energie en trok zelfs tijdens zijn pensioen en op hoge leeftijd nog steeds langs kloosters in de Everest-regio voor religieuze ceremonies", zegt Ang Tshering Sherpa van de Nepal Mountaineering Association.

● NEPALESE FRIETJES OP WEG NAAR DE AMERIKAANSE MARKT

Frietten geproduceerd in Butwal en gemaakt van Nepalese aardappelen zijn in containers verscheept naar de VS. Ze werden met vrachtvervoer van Bhairahawa naar Kolkata, India, gebracht. Vandaaruit duurt het 55 dagen tot in de VS. Het bedrijf First Choice Foods heeft eerst de binnenlandse markt veroverd en is nu van plan om zijn producten ook naar onder andere het Verenigd Koninkrijk, Australië, Japan en Saoedi-Arabië uit te voeren. Binnenkort naast Vlaamse frieten en French Fries ook Nepali frites op ons bord?

● AFVAL

"Eerst vocht onze grootvader, daarna onze vader, en nu worden wij gedwongen om voor onze rechten te strijden. Het lijkt erop dat ook onze kinderen zullen moeten blijven vechten voor deze fundamentele rechten," aldus de inwoners van Bancharedanda, op de grens tussen Nuwakot en Dhading. Elke dag storten meer dan 200 vuilniswagens afval dat is ingezameld in de Kathmandu-vallei en sommige gebieden van het Kavrepalanchok district. Het gaat om meer dan 1200 ton per dag! De afvalinzameling is stopgezet nadat de mensen van de stortplaats Bancharedanda opnieuw zijn gaan protesteren en het recht opeisen om in een niet-vervuilde omgeving te leven. Er was overeengekomen dat de overheid 1500 meter aangetaste grond rondom de stortplaats zou aankopen, maar tot nu toe is dat nog niet gebeurd.

● VACCIN

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie is baarmoederhalskanker wereldwijd de vierde meest voorkomende vorm van kanker bij vrouwen en eist de ziekte jaarlijks meer dan 350 000 levens. Het humaan papillomavirus, een belangrijke oorzaak van baarmoederhalskanker, is een virale infectie die zich verspreidt via huid-op-huidcontact. Het is de op één na meest voorkomende vorm van kanker in ontwikkelingslanden en een belangrijke doodsoorzaak onder Nepalese vrouwen, met honderden diagnoses elk jaar en naar schatting vier overlijdens per dag. Gezondheidswerkers zullen het vaccin tussen half februari en half maart toedienen aan alle meisjes die in klas 6 zitten. Meisjes van 10 die niet naar school gaan, krijgen het vaccin in gezondheidscentra. Het gaat om ongeveer 350 000 meisjes.

● GISTEREN IEMANDS DOCHTERTJE VANDAAG EEN GODIN

Aryatara Shakya, nog geen drie jaar oud, werd onlangs uitgekozen als de nieuwe Kumari, de maagdelijke godin die zowel door boeddhisten als hindoes wordt vereerd. Het bestaan van een 'kumari' is beperkt in tijd. Eens het meisje de puberteit bereikt, wordt ze volgens de traditie weer een gewone sterveling. Veel van de voormalige 'levende godinnen' blijven ongehuwd. Het bijgeloof zegt dat de mannen die met een gewezen kumari trouwen jong zullen sterven.

TREKKING & EXPEDITIONS
+45 YEARS OF EXPERIENCE

NEPAL - TIBET - BHUTAN - SIKKIM
ROUND TRIP · RAFTING · SAFARI · HOTEL RESERVATION · AIRPLANE BOOKINGS

asian-trekking.com
P.O. Box 3022 Thamel, Kathmandu, Nepal / Phone: 00977 (1) 4424249
Fax: 00977 (1) 4411878 / E-mail: contact@asian-trekking.com
Contact address and information: Astridlaan 39, 8310 Asselbroek
Email: astrek@scarlet.be / Tel: 0473 32 65 87

ANDERS REIZEN
Pionier in wandelreizen

Al jaren de specialist voor wandelreizen in Nepal
In groep of individueel

ANDERSREIZEN.BE

WEGWIJZER
Wegwijzer blijft bestaan maar we hebben jouw steun nodig!

We maken een duurzame doorstart waarbij het motto "onafhankelijke reisinfo voor reizigers en vooral ook door reizigers" onze drijfveer blijft.

Je kan je lidmaatschap verlengen of opnieuw lid worden door het formulier op onze website in te vullen en vervolgens je lidgeld te betalen. Doe dit voor 31 december want vanaf 2026 werken we met een vast lidmaatschap.

Heb je vragen dan kan je ons bereiken via info@wegwijzer.be.

<https://www.wegwijzer.be>

Een andere kijk op NEPAL

Uw steun is welkom!

BE32 2200 7878 0002
fiscaal attest vanaf 40€

BIKAS
www.bikas.be

ONTVANG JE GRAAG EEN FISCAAL ATTEST VOOR JE GIFTEN VAN DIT JAAR?

Belangrijk!

Ingevolge de nieuwe regelgeving van onze overheid heeft BIKAS uw 'Nationaal Nummer' nodig - uw rijksregisternummer (RRN) - om u een fiscaal attest te kunnen toesturen begin 2026.

U vindt uw RRN op de achterzijde van uw identiteitskaart.

Wie het ons nog niet heeft meegedeeld graag een mailtje sturen naar gaby@bikas.be, met daarin tevens de vermelding van uw naam en adres om vergissingen te voorkomen.

Ik zorg er dan voor dat u tijdig een fiscaal attest ontvangt.

Gaby Roegiers, penningmeester BIKAS
(tel. 0495 15 48 66)

BIKAS ON LINE

Buiten onze website - www.bikas.org - zijn we ook te vinden op Facebook, zoek naar Bikas België-Belgique ... en word vriend van Bikas!

HET BIKAS TIJDSCHRIFT DIGITAAL?

Dat kan als je over een e-adres beschikt. Stuur jouw e-mail door naar info@bikas.be, met de vermelding 'Bikas tijdschrift digitaal'. Uiteraard kan je ook de papieren Bikas blijven ontvangen, vermeld dan 'Bikas tijdschrift digitaal EN per post'.

[HTTPS://WWW.BIKAS.ORG/](https://www.bikas.org/)

Onze webmaster Omer D'Hondt is ondertussen volop bezig om onze website volledig drietalig gebruiksklaar te maken. Heb je suggesties? Mail ze dan door naar omer@bikas.be.

BIKAS
FOCUS OP NEPAL

DRIEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING IN NEPAL
'BIKAS' ASSOCIATION VZW

Steen: min. 15 Euro op rekening **BE32 2200 7878 0002** op naam van Bikas Association vzw. (fiscaal attest voor giften vanaf 40 Euro op jaarbasis)
Verantwoordelijke uitgever: Irene Van Driessche, Bresserdijk 9, 2400 Mol, irene@bikas.be - **Secretariaat:** Dirk Logghe, Oud-Kerkhoflaan 48 in 2650 Edegem, België (alle briefwisseling op dit adres) - tel. 03 289 49 34 - dirk@bikas.be - www.bikas.be - Ondernemingsnummer 0476 058 875 - Ook een Franstalige Bikas is verkrijgbaar, vraag informatie op het secretariaat - Opmaak: info@bijdruk.be / druk: www.gazelle.be

'Bikas' is het Nepalese woord voor 'ontwikkeling'